

ných vydání zákona o přímých daních. Přesto, že v předmluvě jej autoři nazývají skromně »příručkou«, jest to dílo, které předčí všechna dosavadní díla jak rozsahem (1087 stran velkého formátu), tak obsahem (zejména citovanými a hlavními částmi otíštěnými výnosy, vydanými min. financí). Judikatura po většině jest zpracována ve formě komentáře, není tedy většinou otiskována tak, jako u ostatních komentovaných vydání jest zvykem, takže vhodným doplňkem díla bude kterékoli dosud vyšlé komentované vydání. Komentář, kterým jednotlivá ustanovení byla doprovázena, však daleko přesahuje pouhou snůšku literatury, vyjadřuje snahu, osvětliti ducha nové zákonné úpravy, a to způsobem velmi zdařilým. Úprava jest samozřejmě přehledná.

Komentář je dílem mladší generace právních úředníků, která takto důstojně prokazuje schopnost vytvořiti kolektivně ucelené velké dílo. I když každý ze spoluautorů zpracoval jen část, jemu jako referentu příslušející, vyšlo dílo teprve skoro rok po novelisaci, což prohloubení jeho zpracování jen prospělo. Není pochyby, že oficiální ráz díla učiní z něho pramen, který bude ve styku s úřady jistě velmi často citován, neboť ministerstvo financí zakoupilo značnou část nákladu pro úřední potřebu.

Pužman.

Ing. B. Novotný: **O placených dovolených**, Průmyslové praktikum, č. 20, 1937, str. 32, cena 12 Kč.

Autor, jenž jest sekretářem Zaměstnavatelské úřadovny Ústředního svazu čsl. průmyslníků v Praze, uvádí v předmluvě, že pohnutkou vzniku tohoto spisku byly z vlastní zkušenosti známé pochybnosti zaměstnavatelských kruhů o nárocích na placenou dovolenou, vyplývající zejména z nepřesné dikce zákonných předpisů. Výklad zabývá se zákonem čís. 67/25, který zavedl placenou dovolenou dělníků a § 26, 27 zák. č. 154/34 o soukromých zaměstnancích. Vhodné rozčlenění látky umožňuje rychlou orientaci o jednotlivých otázkách, z nichž některé jsou velmi časové (na př. t. zv. vysazování dělnictva, kterýžto pojem jest našemu civilnímu právu neznám — právní konstrukci podává Dr. S. Suchánek, v článku »Vysazení z práce«, Soudcovské listy, roč. 18, 1937, str. 130 a n.). Poněvadž některé problémy nelze vyřešiti ani ze zákona, ani z judikatury, tedy autor se uchyluje k úvaze o praktické účelnosti toho či onoho řešení; právě v těchto směrech by bylo zajímavé znáti také stanovisko zaměstnanců. O otázkách pracovního práva by mělo vycházeti co nejvíce věcných studií, aby tak se usnadnila a usměrnila praxe pracovních soudů a proto instruktivní spisek B. Novotného jest jen vítati.

Koblížek.

Po časopisech.

Osnova civ. řádu soudního

bude nyní stále v popředí zájmu, poněvadž správně se odhaduje, že její projednání v parlamentě bude snadnější a rychlejší, než uzákonění nového obč. zákona. Proto upozorňujeme na článek doc. Dra Grny »Osnova civilního řádu soudního«, Hosp. politika, roč. 21, 1937, str. 453 a n. — těmito výňatky:

»Osnova zákonů o civilním soudním řízení není žádné revoluční dílo. Z největší části jest pouhým překladem jurisdikční normy a civilního řádu soudního, platných v zemích historických, a jen nepatrně jest na několika místech doplněna nebo opravena. Téměř všechny případy, kde se nynější právo slovenské odlišuje od práva platného v zemích historických, jsou tedy

v osnově upraveny podle zákonů dříve rakouských...

Ve vlastním civilním soudním řádu nejdůležitější soubor změn týká se postupu při zjišťování skutkového děje. Zde osnova přejímá mnohá ustanovení slovenského práva v zájmu spolehlivějšího vyšetření skutečností, které tvoří podklad sporu. Soudu má jimi býti zaručena větší pravomoc a nezávislost na návrzích a vyjádřeních stran, jakož i zmenšena jeho odvislost od dobré vůle třetích osob při zjišťování skutkového děje. Sem patří především ustanovení nového § 277, podle něhož má soud možnost z úřední moci, tedy bez ohledu na návrhy stran, provésti všechny důkazy, které pokládá za potřebné, třebaž by strany jejich provedení nežádaly, nebo se přímo vyslovily proti nim. Sem patří také ustanovení, ukládající třetím osobám povinnost předložiti listiny, sporu se týkající a dáti k dispozici předměty ohledání, což bylo dosud známo v právu sloven-

ském, nikoliv ale v právu platícím v Čechách a na Moravě.

S největším souhlasem se patrně setkájí nová ustanovení o rozsudcích pro zmeškání. Dosavadní předpisy byly nesporně příliš tvrdé, třeba soudní praxe se snažila jejich ostří zmírniti co nejliberálnějším výkladem ustanovení o odčinění následků zmeškání (o navrácení v předešlý stav). Podle osnovy má býti na příště připuštěn — podle slovenského vzoru — odpor proti kontumačnímu rozsudku. Podáním odporu pozbude rozsudek pro zmeškání úplně platnost a ve sporu bude pokračováno, jako kdyby kontumační rozsudek vůbec nebyl vynesena. Zmeškání roku postihuje obmeškala stranu svými následky jen potud, že jest povinna nésti útraty, spojené s podáním odporu, bez nároku na jejich náhradu proti podlehnuvšímu odpůrci. Také toto ustanovení může sice býti někdy tíživé, ale v podstatě jest zcela správné, takže navržená úprava představuje proti nynějšímu stavu nesporně velký pokrok.

Osnova připouští nově odsouzení k zaplacení i takových nároků, které dospějí teprve v budoucnu. Dosud to bylo možné jen při nárocích na výživné, kdežto osnova toto oprávnění rozšiřuje na všechny jiné opakující se dávky, pokud nejsou odvislé od vzájemného plnění. Podle toho by tedy bylo možné žalovati na příklad na zaplacení budoucích annuit ze zápůjčky, na rozdíl od platného právního stavu, podle něhož lze podati žalobu teprve tehdy, když lhůta splatnosti každé jednotlivé annuity již prošla. I toto ustanovení může býti oceňováno kladně, ač ovšem je tu obava z jeho zneužití, poněvadž chybí ustanovení podmíněk, jaké zná na příklad právo říšskoněmecké, a které vyslovují, kdy lze k takové žalobě přikročiti (pravidelně jen při ohrožení budoucího plnění)...

Celkem lze říci, že pokud jsou navrhovány určité změny, jsou vesměs účelné a lze je proto schváliti...

Osnova jest dílo velmi záslužné, jenže se musí neodbytně objeviti otázka, zda jsme na takový unifikační zákon musili čekat 18 a půl roku a zda nemohl býti hotov za stejný počet měsíců od převratu... Již v r. 1930 ostatně vydalo ministerstvo unifikací tiskem návrh zákonů o civilním procesním řízení, a od tohoto návrhu se nynější osnova téměř neodchyluje. Za to, že se nyní po sedmileté přestávce dostává konečně přece jen k parlamentnímu projednání, můžeme děkovati patrně jen energii ministerského předsedy Dra Hodži, bez níž by se s problémem unifikace ještě asi nebylo vážněji pohnulo.

Práce přes čas.

Příspěvek k řešení této velmi sporné otázky podává adv. Dr. Ondřej Horáček v článku »Práce přes čas nárokem z bezdůvodného obohacení«, Časopis pro právní a státní vědu, roč. 20, 1937, str. 180 a n., z něhož uvádíme:

»Práci přes čas ve své podstatě lze rozdělit na tak zvanou práci přes čas dovolenou a nedovolenou. Při práci přes čas dovolené, připustil nejvyšší soud i tu domněnku, že zaměstnanec s odměnou jemu vyplacenou souhlasil, jestliže mzdu stále po delší dobu bez námitek přijímal, zvláště když ani po náhlém přerušeni smlouvy odměnu za práce přes čas nežádal. Pokud se týká nedovolených prací přes čas, nemohl zákonodárce ustanoviti, jak se má platiti za práce nedovolené, protože by nepřímým uznal přípustnost takových prací. I když zaměstnavatel a zaměstnanec uzavře o nedovolených pracích přes čas úmluvu, jest taková úmluva nicotnou a nicotností jest zasažena celá smlouva. Obsahovala by totiž podle ustanovení § 879 obč. zák. ujednání, která se příčí zákonnému zákazu. V tom případě bylo by lze provésti první pořádek jen tím způsobem, kdyby vše bylo uvedeno do původního stavu, a to tak, aby žádná strana neměla zisku ze škody strany druhé a aby se na úkor její neobohatila. A tu stál dříve nejvyšší soud na stanovisku, že uvedení do dřívějšího stavu není možným, protože obě strany již smlouvu splnily a práce zaměstnancem vykonané nelze vrátiti. Záleží jen na tom, zda žalobce dostal za tyto práce přiměřenou úplatu a nebyl v tom směru zaměstnavatelem nespravedlivě zkrácen. A závěr, později změněný, byl ten, že takového zkrácení není, jestliže zaměstnanec dostal za veškeré jeho práce přiměřené odměny, s níž po celou dobu služebního poměru byl spokojen (č. 8818 Sb. n. s.). Tuto zásadu rozšířil nejvyšší soud ještě ve svém rozhodnutí č. 10.226 Sb. n. s., kde praví, že podle ustanovení § 863 obč. zák. lze smluviti i konkludentním činem, že odměna za práci přes čas jest zahrnuta v úhrnkově ujednané mzdě. Tak jest tomu zejména, přijímal-li zaměstnanec po delší dobu bez výhrady a s vědomím, že se mu dostává ve smluvené mzdě odměna za veškeré práce mimo osmihodinovou dobu pracovní. Za nedovolené práce přes čas může se zaměstnanec domáhati jen náhrady škody. Jestliže dostával úhrnkovou mzdou zaplacenou také za nedovolené práce přes čas, nebyl by poškozen. (Rozhodnutí Sb. n. s. č. 5537,